

JUSTITS MINISTERIET

Lovafdelingen

Dato:
Kontor: Databeskyttelseskontoret
Sagsbeh: André Dybdal Pape
Sagsnr.: 2016-7910-0009
Dok.: 2093948

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

over

udkast til forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til EU's direktiv om databeskyttelse på retshåndhævelsesområdet

1. Hørte myndigheder og organisationer

Udkast til forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til EU's direktiv om databeskyttelse på retshåndhævelsesområdet har været i høring hos:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Byretterne, Datatilsynet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Skatteministeriet, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Danske Advokater, Den Danske Dommerforening, Foreningen af Offentlige Anklagere, Institut for Menneskerettigheder og Politiforbundet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Københavns Byret, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Institut for Menneskerettigheder og Politiforbundet.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med *kursiv*.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Østre Landsret, Vestre Landsret, Datatilsynet, Københavns Byret, Rigsadvokaten og Politiforbundet har ingen bemærkninger til udkastet.

Rigspolitiet deler de i forslaget anførte betragtninger om, at bl.a. hensynet til samarbejdet med retshåndhævende myndigheder, herunder Schengen-samarbejdet, taler for, at Danmark gennemfører retshåndhævelsesdirektivet i dansk ret. Rigspolitiet kan desuden generelt tilslutte sig den i forslaget anførte forventning om, at en gennemførelse af direktivet vil indebære administrative konsekvenser for bl.a. politiet i forbindelse med omstillingen til at skulle anvende de nye regler. For så vidt angår omfanget af de administrative og økonomiske konsekvenser, henviser Rigspolitiet til tidligere afgivne bemærkninger herom ved brev af 21. november 2012.

Domstolsstyrelsen henviser til sit høringssvar af 18. november 2015, som er afgivet i forbindelse med en høring over de økonomiske konsekvenser ved implementeringen af Rådets udkast til et direktiv i dansk ret.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at retshåndhævelsesdirektivet vil kunne bidrage til en styrkelse af individets ret til databeskyttelse på retshåndhævelsesområdet såvel i Danmark som i EU samt sikre et ensartet beskyttelsesniveau på tværs af EU's medlemsstater. Instituttet anfører endvidere, at det er afgørende, at lovgiver efter vedtagelsen af den generelle databeskyttelsesforordning samt ophævelsen af det gældende databeskyttelsesdirektiv (direktiv 95/46/EF) og rammeafgørelse 2008/977/RIA og deraf følgende ændringer i national ret fortsat sikrer individets ret til databeskyttelse på retshåndhævelsesområdet, og at retshåndhævelsesdirektivet efter instituttets overbevisning overordnet set vil kunne bidrage til dette. Instituttet peger imidlertid på, at der er områder, hvor direktivet efter instituttets opfattelse vil kunne medføre en svækkelse af dansk ret, og anfører, at det vil være afgørende, at lovgiver benytter adgangen i direktivets artikel 1, stk. 3, til at fastsætte højere nationale standarder for derigennem at sikre et beskyttelsesniveau, der som minimum svarer til det niveau, som gælder i dag.

Både Rigspolitiet og Domstolsstyrelsen henviser i deres høringssvar til tidligere afgivne høringssvar omhandlende henholdsvis Kommissionens forslag til direktivet fra januar 2012 og Rådets udkast til et direktiv fra oktober 2015. Justitsministeriet bemærker, at både Kommissionens direktivforslag fra 2012 og Rådets direktivudkast fra 2015 på en række punkter adskiller sig væsentligt fra det foreliggende direktiv, og det er derfor Justitsministeriets vurdering, at visse bemærkninger i disse tidligere afgivne høringssvar ikke længere er relevante.

Det gælder bl.a. oplysningspligten, idet denne er blevet lempet i forhold til Kommissionens forslag. Efter Kommissionens forslag skulle retshåndhævende myndigheder som udgangspunkt træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den registrerede modtager en række oplysninger ved indsamlingen af oplysninger om den pågældende, jf. forslagets artikel 11. I det endelige retshåndhævelsesdirektiv er dette blevet ændret til, at retshåndhævende myndigheder forpligtes til at stille en række oplysninger til rådighed for den registrerede og i særlige tilfælde forpligtes myndighederne til som udgangspunkt at give den registrerede en række yderligere oplysninger for, at vedkommende kan udøve sine rettigheder, jf. retshåndhævelsesdirektivets artikel 13.

Endvidere er det endelige retshåndhævelsesdirektivs regler om udpegning af en databeskyttelsesrådgiver blevet ændret i forhold til både Kommissionens forslag og Rådets udkast, således at det ifølge retshåndhævelsesdirektivet er blevet frivilligt for medlemsstaterne, om domstole og andre judicielle myndigheder skal forpligtes til at udpege en databeskyttelsesrådgiver, jf. direktivets artikel 32, stk. 1, 2. pkt.

Ydermere kan der peges på, at Kommissionens direktivforslag indeholdt et krav om dokumentation, som i det endelige retshåndhævelsesdirektiv er blevet ændret til et krav om, at der skal føres en fortegnelse med et indhold svarende til indholdet af en anmeldelse til Datatilsynet, som de retshåndhævende myndigheder allerede er forpligtet til at foretage i dag.

I Kommissionens direktivforslag blev det i artikel 28 foreslået, at brud på persondatasikkerheden skulle anmeldes til tilsynsmyndigheden uden unødigt forsinkelse, og når det er muligt, senest 24 timer, efter at den pågældende er blevet opmærksom herpå. Det endelige retshåndhævelsesdirektivs bestemmelse om anmeldelse af brud på persondatasikkerheden til tilsynsmyndigheden findes i direktivets artikel 30. Heri er der blevet indført en bagatelgrænse, idet brud på persondatasikkerheden ikke skal anmeldes til

tilsynsmyndigheden, hvis det er usandsynlig, at bruddet på persondatasikkerheden indebærer en risiko for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder, ligesom fristen for anmeldelse til tilsynsmyndigheden er forlænget til 72 timer.

I Kommissionens forlag til direktivets artikel 50 lagde Kommissionen op til – udover den registreredes ret til at indgive en klage til tilsynsmyndigheden – at alle organer, organisationer eller sammenslutninger, der har til formål at beskytte registreredes rettigheder og interesser i forbindelse med beskyttelsen af deres personoplysninger, og som er etableret i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, skal have ret til at indgive klage til en tilsynsmyndighed i enhver medlemsstat på vegne af en eller flere registrerede, hvis de vurderer, at den registreredes rettigheder i henhold til dette direktiv er blevet krænket som følge af behandlingen af deres personoplysninger. Organisationen eller sammenslutningen skulle dog være behørigt bemyndiget af de(n) registrerede. Desuden lagde Kommissionen op til, at organer, organisationer eller sammenslutninger har ret til, uafhængigt af en klage fra den registrerede, at indgive klage til en tilsynsmyndighed i enhver medlemsstat, hvis de vurderer, at der har fundet et brud på persondatasikkerheden sted. I det endelige retshåndhævelsesdirektiv findes i direktivets artikel 55 en bestemmelse om adgang til at klage for organer, organisationer eller sammenslutninger. Det følger heraf, at medlemsstaterne i overensstemmelse med medlemsstaternes nationale retsplejeregler fastsætter bestemmelser om, at den registrerede skal have ret til at bemyndige et organ, en organisation eller en sammenslutning, der er etableret i overensstemmelse med medlemsstaternes nationale ret, som ikke arbejder med gevinst for øje, hvis vedtægtsmæssige formål er af almen interesse, og som er aktiv på området for beskyttelse af registreredes rettigheder og frihedsrettigheder med hensyn til beskyttelse af deres personoplysninger, til at indgive en klage på sine vegne og til at udøve de rettigheder, der er omhandlet i artikel 52, 53 og 54, på sine vegne. I forhold til klageadgang gælder det allerede efter gældende dansk ret, at den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af en sags behandling kan lade sig repræsentere eller bistå af andre, herunder organer, organisationer eller sammenslutninger, jf. forvaltningslovens § 8, stk. 1. Det gælder dog ikke, hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov, jf. § 8, stk. 2.

Til Institut for Menneskerettigheders generelle betragtninger om retshåndhævelsesdirektivet kan det bemærkes, at Justitsministeriet vil inddrage betragtningerne i det videre arbejde med gennemførelsen af direktivet.

2.2. Økonomiske og administrative konsekvenser

Domstolsstyrelsen har i sit høringssvar af 18. november 2015 om Rådets udkast til retshåndhævelsesdirektivet anført, at styrelsens skøn over de økonomiske konsekvenser er behæftet med stor usikkerhed bl.a. henset til uvisheden om, hvordan direktivet i givet fald skal implementeres i dansk ret, og henset til, at der er tale om et minimumsdirektiv.

Rigspolitiet anfører, at en endelig vurdering af retshåndhævelsesdirektivets økonomiske og administrative konsekvenser må finde sted i forbindelse med direktivets gennemførelse i dansk ret bl.a. henset til, at direktivet skal gennemføres i dansk lovgivning, og at det hjemler visse muligheder for at undtage eller udskyde forpligtelser. Rigspolitiet vurderer, at selv den mest lempelige gennemførelse af direktivet vil medføre ikke-ubetydelige merudgifter for politiet, herunder til tilpasning og eventuel udvikling af eksisterende IT-systemer.

Rigspolitiet anfører endvidere, at retshåndhævelsesdirektivet vil medføre en udvidelse af den registreredes rettigheder betydeligt, hvilket må forventes at indebære en væsentlig forøget arbejdsbyrde for dansk politi. I forhold til Kriminalregisteret peger Rigspolitiet på, at det vil medføre et ikke ubetydeligt antal anmodninger om indsigt, rettelser, sletninger mv., hvis Kriminalregisteret ikke undtages fra reglerne om oplysningspligt og indsigt, og at disse opgaver vil være en væsentlig administrativ byrde for Rigspolitiet. For så vidt angår retshåndhævelsesdirektivets krav om indbygget databeskyttelse, anfører Rigspolitiet, at det ikke på det foreliggende grundlag er muligt at afgøre, om Kriminalregisteret, der er fra 1978, teknisk og organisatorisk vil kunne opfylde kravene. Hertil anfører Rigspolitiet, at investering i et nyt IT-system vil indebære en betydelig merudgift.

Som anført under punkt 5 i bemærkningerne til beslutningsforslaget må det forventes, at en gennemførelse af retshåndhævelsesdirektivet vil indebære administrative konsekvenser for retshåndhævende myndigheder i forbindelse med omstillingen til at skulle anvende de nye regler, og at det vil medføre visse merudgifter som følge af en række nye forpligtelser. Endvidere er det om den registreredes rettigheder i bemærkningerne anført, at retshåndhævende myndigheder efter direktivet i visse situationer skal for-

pligtes til at give borgerne en række oplysninger i forbindelse med, at de indsamler personoplysninger, og at oplysningspligten i et vist omfang må antages at kunne opfyldes samtidig med andre sagsbehandlingsskridt, ligesom der er undtagelser til oplysningspligten i direktivet. Efter Justitsministeriets opfattelse må det i relation til Kriminalregisteret anses for begrænset, hvor mange yderligere henvendelser og anmodninger der kan forventes at komme som følge af retshåndhævelsesdirektivets oplysningspligt, idet det må antages at være almindeligt kendt i dag, hvornår der sker registrering i Kriminalregisterets afgørelsesdel. For så vidt angår Kriminalregisterets efterforskningsdel, skal Justitsministeriet pege på, at der efter retshåndhævelsesdirektivets artikel 13, stk. 3, er mulighed for at fastsætte regler om nødvendig og forholdsmæssig udsættelse, begrænsning eller afskæring af meddelelse af oplysninger til den registrerede. Efter direktivets artikel 13, stk. 4, kan der endvidere fastsættes regler om de kategorier af behandling, som helt eller delvis er omfattet af undtagelserne i artikel 13, stk. 3.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil det som anført under punkt 5 i bemærkningerne til beslutningsforslaget være forpligtelsen efter retshåndhævelsesdirektivet til, at myndighederne af egen drift fremadrettet skal meddele modtagerne af oplysningerne, at disse er blevet berigtiget, slettet eller begrænset, som kan medføre visse merudgifter. Endvidere medfører retshåndhævelsesdirektivet som anført under samme punkt i bemærkningerne til beslutningsforslaget yderligere krav til databehandlere og dataansvarlige, herunder i forhold til sikkerheden, som imidlertid bl.a. på baggrund af Datatilsynets praksis må antages at være krav, der i vidt omfang allerede gælder på området efter reglerne i dag. Et af de yderligere krav følger af direktivets artikel 20, hvorefter medlemsstaterne skal fastsætte bestemmelser om, at retshåndhævende myndigheder under hensyntagen til det aktuelle tekniske niveau, implementeringsomkostningerne og den pågældende behandlings karakter, omfang, sammenhæng og formål samt risiciene af varierende sandsynlighed og alvor, som behandlingen indebærer, både på tidspunktet for fastlæggelse af midlerne til behandling og på tidspunktet for selve behandlingen skal gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger, som er designet med henblik på effektiv implementering af databeskyttelsesprincipper og med henblik på integrering af de fornødne garantier i behandlingen for at opfylde kravene i direktivet og beskytte de registreredes rettigheder. Efter Justitsministeriets vurdering er det endnu for tidligt at fastlægge de nærmere konsekvenser af artikel 20, herunder konsekvenserne for politiets eksisterende IT-systemer.

Herudover medfører retshåndhævelsesdirektivet som anført under punkt 2.5 i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at medlemsstaterne skal fastsætte regler om, at retshåndhævende myndigheder, der ikke er domstole og andre judicielle myndigheder, skal udpege en databeskyttelsesrådgiver, jf. direktivets artikel 32. Som anført under punkt 5 i bemærkningerne skønnes dette krav at indebære visse mindre udgifter.

Efter retshåndhævelsesdirektivets artikel 24 skal de retshåndhævende myndigheder som anført under punkt 2.5 i bemærkningerne til beslutningsforslaget som noget nyt opbevare fortegnelser som erstatning for anmeldelse af behandlinger til Datatilsynet af deres behandlinger af fortrolige personoplysninger. Som nævnt under punkt 5 i bemærkningerne er den samlede vurdering heraf, at der ikke vil være tale om en stigning i udgifterne, men formentlig en mindre lempelse.

Ydermere medfører retshåndhævelsesdirektivets artikel 30 som nævnt under punkt 2.5 i bemærkningerne til beslutningsforslaget en ny forpligtelse om, at sikkerhedsbrud som udgangspunkt skal anmeldes til tilsynsmyndigheden. Som nævnt under punkt 5 i bemærkningerne vil dette medføre visse meromkostninger.

2.3. Den registreredes rettigheder

Domstolsstyrelsen anfører, at retshåndhævelsesdirektivet vil medføre en betydelig udvidelse af den registreredes rettigheder på det strafferetlige område, hvilket for domstolenes vedkommende i dag er undtaget fra persondataloven, jf. lovens § 2, stk. 4, 1. pkt. Endvidere anfører Domstolsstyrelsen, at det i denne forbindelse antages, at den registreredes rettigheder vil blive reguleret i dansk lovgivning på en sådan måde, at det ikke hindrer muligheden for at bevare f.eks. fortroligheden i visse sager, f.eks. indgreb i meddelelshemmeligheden, hvor øjemedet vil forspildes, hvis retten skal overholde oplysningspligten.

Rigspolitiet anfører, at politiets arbejde på det strafferetlige område som altovervejende udgangspunkt forudsætter, at den registrerede ikke underrettes om politiets behandlinger af personoplysninger, og at Rigspolitiet derfor finder det helt afgørende for dansk politi, at indholdet i undtagelsesbestemmelsen i persondatalovens § 2, stk. 4, 2. pkt., videreføres, herunder særligt undtagelsen fra bestemmelserne om oplysningspligt over for den registrerede. Alternativt opfordrer Rigspolitiet til, at de anførte muligheder i direktivet til at træffe lovgivningsmæssige foranstaltninger, der udsætter

eller begrænser informering af de registrerede eller deres ret til indsigt, udnyttes, samt at det sker via en generel undtagelsesbestemmelse, som undtager behandlinger, der foretages for politi og anklagemyndigheden inden for det strafferetlige område.

Rigspolitiet anfører endvidere, at det er af afgørende betydning for Rigspolitiet, at indholdet i undtagelsesbestemmelsen i § 13 i bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED-bekendtgørelsen) videreføres. Ifølge § 13 i bekendtgørelsen finder den registreredes ret til at få oplysninger i medfør af persondatalovens § 31, stk. 1, ikke finder anvendelse i forhold til oplysninger behandlet i PED.

Vedrørende Kriminalregisteret bemærker Rigspolitiet, at dette med bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister er undtaget fra de almindelige regler i persondataloven om oplysningspligt og indsichtsret. Rigspolitiet anbefaler, at retshåndhævelsesdirektivets bestemmelse om, at medlemsstaterne kan indføre undtagelser til direktivet, udnyttes, således at Kriminalregisteret fortsat er undtaget fra reglerne om oplysningspligt og indsichtsret.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at direktivet på flere områder vil styrke individets rettigheder, herunder gennem en udvidelse af indsichtsretten (artikel 14 og 15) og indsigelsesretten (artikel 16). Instituttet anfører hertil, at ligesom det er vigtigt, at regeringen og Folketinget har fokus på at sikre, at det nuværende databeskyttelsesniveau ikke forringes, bør regeringen og Folketinget også være opmærksomme på ikke blot at fastholde niveauet, men i stedet at styrke det. Efter instituttets opfattelse er det derfor vigtigt, at regeringen og Folketinget ikke gennem direktivets adgang til at fastsætte nationale begrænsninger, herunder af indsichtsretten efter artikel 15, automatisk søger at fastholde det hidtidige beskyttelsesniveau, men i stedet søger at styrke det i overensstemmelse med direktivets formål.

Som anført under punkt 2.4 i bemærkningerne til beslutningsforslaget vil reglerne i retshåndhævelsesdirektivet om den registreredes rettigheder som udgangspunkt medføre en udvidelse af rettighederne i forhold til gældende ret om behandling af personoplysninger på det strafferetlige område, idet de gældende regler i persondataloven om oplysningspligt over for den registrerede, ret til indsigelse mod behandling, berigtigelse, blokering og sletning af personoplysninger ikke finder anvendelse for behandlinger, der foretages for domstolene og politi og anklagemyndighed inden for det strafferetlige område, ligesom de gældende regler om den registreredes ret

til indsigt ikke finder anvendelse på behandlinger, der foretages for domstolene inden for det strafferetlige område. Endvidere er det som anført alene retshåndhævelsesdirektivets bestemmelse om oplysningspligt, som er en nyskabelse i forhold til personoplysninger, der udveksles mellem myndigheder fra to forskellige medlemsstater i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager inden for EU og Schengen-samarbejdet, som i dag er reguleret af en rammeafgørelse gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager inden for EU og Schengen-samarbejdet.

For så vidt angår Kriminalregisteret, herunder særligt registerets efterforskningsdel, kan Justitsministeriet pege på, at der efter retshåndhævelsesdirektivets artikel 13, stk. 3, er mulighed for at fastsætte regler om nødvendig og forholdsmæssig udsættelse, begrænsning eller afskæring af meddelelse af oplysninger til den registrerede. Efter direktivets artikel 13, stk. 4, kan der endvidere fastsættes regler om de kategorier af behandling, som helt eller delvis er omfattet af undtagelserne i artikel 13, stk. 3.

Vedrørende indsigtsretten er der efter retshåndhævelsesdirektivets artikel 15 adgang til at fastsætte bestemmelser, der helt eller delvis begrænser den registreredes ret til indsigt, i det omfang og så længe en sådan delvis eller fuldstændig begrænsning udgør en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund under behørigt hensyn til den berørte fysiske persons grundlæggende rettigheder og legitime interesser for bl.a. at undgå, at der lægges hindringer i vejen for officielle eller retlige undersøgelser, efterforskninger eller procedurer eller undgå at skade afsløringen, efterforskningen eller retsforfølgningen af strafbare handlinger.

Tilslutter Danmark sig retshåndhævelsesdirektivet, vil Justitsministeriet inddrage Domstolsstyrelsens, Rigspolitiets og Institut for Menneskerettigheders betragtninger i forbindelse med overvejelserne om implementeringen af retshåndhævelsesdirektivet i dansk ret.

2.4. Behandling af ikke-følsomme og følsomme personoplysninger

Rigspolitiet påpeger, at muligheden for at behandle flere af de særlige typer af personoplysninger, som er nævnt i artikel 10, stk. 1, har stor betydning for dansk politis arbejde på det strafferetlige område og understreger vigtigheden af, at der ikke sker en begrænsning af politiets mulighed for at behandle sådanne oplysninger.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at retshåndhævelsesdirektivet alene indeholder en særlig beskyttelse af følsomme, men ikke ”semi-følsomme” personoplysninger, og at adgangen til at fastsætte højere nationale standarder derfor kan benyttes til fortsat at yde andre oplysninger end dem, som er omfattet af direktivets artikel 10, stk. 1, en særlig beskyttelse.

Det følger af artikel 8 i retshåndhævelsesdirektivet, at medlemsstaterne skal fastsætte bestemmelser om, at behandling af personoplysninger kun er lovlig, hvis og i det omfang denne behandling er nødvendig, for at en kompetent myndighed kan udføre en opgave med henblik på retshåndhævelse, og at den sker på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret.

Endvidere følger det af direktivets artikel 10, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger, det vil sige oplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering, kun må tillades, når det er strengt nødvendigt, forudsat at behandlingen er omfattet af de fornødne garantier for den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder, og kun hvis det er hjemlet i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser, eller hvis denne behandling vedrører oplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede.

Som anført under punkt 2.3 i bemærkningerne til beslutningsforslaget sondres der i retshåndhævelsesdirektivet – ligesom i gældende lovgivning – mellem almindelige personoplysninger (jf. direktivets artikel 8) og følsomme personoplysninger (jf. direktivets artikel 10). Bestemmelserne adskiller sig på visse punkter fra den gældende lovgivning, idet mulighederne for at behandle sådanne oplysninger ændres.

I dag kan danske retshåndhævende myndigheder i medfør af persondata-lovens § 6, stk. 1, bl.a. behandle almindelige ikke-følsomme oplysninger, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil, hvis behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes vitale interesser, behandlingen er nødvendig af hensyn til udfø-

relsen af en opgave i samfundets interesse, behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt, eller behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

Endvidere er der i persondatalovens § 7, stk. 1, et forbud mod behandling af følsomme oplysninger, det vil sige oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold. Forbuddet gælder blandt andet ikke, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling, behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke, behandlingen vedrører oplysninger, som er blevet offentliggjort af den registrerede, eller behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. persondatalovens § 7, stk. 2. Endvidere gælder forbuddet efter lovens § 7, stk. 6, ikke, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til en offentlig myndigheds varetagelse af sine opgaver på det strafferetlige område.

Herudover gælder det for oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte oplysninger, at f.eks. retshåndhævende myndigheder ikke må behandle sådanne oplysninger, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver, jf. persondatalovens § 8, stk. 1. Efter persondatalovens § 8, stk. 2, må sådanne oplysninger ikke videregives. Videregivelse kan dog ske, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige. Desuden kan sådanne oplysninger behandles, herunder videregives, hvis det opfylder betingelserne i persondatalovens § 7, jf. lovens § 8, stk. 6.

Retshåndhævelsesdirektivet medfører således, at retshåndhævende myndigheder kan behandle oplysninger, der i dag er omfattet af persondatalovens § 6 om almindelige ikke-følsomme personoplysninger og § 8 om personoplysninger om andre rent private forhold, hvis det er nødvendigt for udførelsen af myndighedens opgaver. I praksis må det antages, at retshåndhævelsesdirektivet ikke vil medføre ændringer i retshåndhævede myndigheders adgang til at behandle sådanne personoplysninger til brug for udførelsen af deres opgaver.

For de følsomme oplysninger, der er omfattet af persondatalovens § 7, stk. 1, og for behandling af biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person medfører retshåndhævelsesdirektivets artikel 10 generelt en skærpelse af betingelserne for behandling af sådanne personoplysninger. Efter Justitsministeriets vurdering kan politiet efter retshåndhævelsesdirektivets artikel 10 dog i vidt omfang behandle sådanne oplysninger på samme måde som i dag.

Tilslutter Danmark sig retshåndhævelsesdirektivet vil Justitsministeriet inddrage Rigspolitiets og Institut for Menneskerettigheders betragtninger i det videre arbejde med at implementere direktivet.

2.5. Forholdet til uskyldsformodningen efter artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Institut for Menneskerettigheder anfører, at retshåndhævelsesdirektivet indeholder nyskabelser, der kan bringe reglerne i konflikt med menneskerettighederne, herunder artikel 6 i EMRK, idet direktivet indeholder en pligt for medlemsstaterne til at sondre mellem forskellige kategorier af registrerede. Institut for Menneskerettigheder har i den forbindelse anført, at det derfor er afgørende, at man ved gennemførelsen i dansk ret sikrer, at implementeringen af direktivet ikke kommer i strid med den menneskelige uskyldsformodning.

Det følger af præambelbetragtning nr. 31 i retshåndhævelsesdirektivet, der er optrykt som bilag til beslutningsforslaget, at behandling af personoplysninger inden for retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde i sagens natur indebærer behandling af personoplysninger om forskellige kategorier af registrerede, og at der således, hvis det er relevant og så vidt muligt, bør sondres klart mellem personoplysninger om forskellige kategorier af registrerede såsom mistænkte, personer, der er dømt for en strafbar handling, ofre og andre parter som f.eks. vidner, personer, der ligger inde

med relevante oplysninger eller kontakter, eller mistænkte og dømte kriminelle ledsagepersoner. Endvidere følger det af præambelbetragtningen, at dette ikke bør være til hinder for anvendelsen af princippet om uskyldsformodning, som er sikret ved EU-chartret om grundlæggende rettigheder og ved EMRK, som fortolket i retspraksis ved henholdsvis Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Tilslutter Danmark sig direktivet, er det forudsat, at implementeringen og administrationen af reglerne, der implementerer direktivet, skal ske under iagttagelse af EMRK, herunder uskyldsformodningen i artikel 6.